

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA
și ADMINISTRTIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE

se primesc la admini-
stratie.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

Palatul păcii și războiul.

De: **Scarlat Lahovary**, fost deputat,
directorul ziarului „La Roumaine”

Câte speranțe frumoase și câte făgăduinți strălucitoare simboliza pentru noi, abia acum un an, grandiosul edificiu dela Haga.

Pacea universală, pacea veșnică între popoare, pacea și armonia între toți oamenii se va adăposti în curînd sub aceste bolți, zicea André Weiss, învățatul profesor dela facultatea de drept din Paris, care aplauda cu noi la inaugurarea acestui palat al păcii, metropolă augustă a civilizației, datorit generozității marelui filantrop american Carnegie.

Acolo membrii uniunii interparlamentare pentru arbitragiul universal, chemau la desbateri rodnice, la întreceri de înfrățire, omenirea împăcată, vindecată pentru totdeauna de himerele amăgitoare ale unei false măriri, pătrunsă de acelaș ideal de bunăvoință și de progres.

Cine își putea închipui atunci, sau numai să bănuiască pe de departe, că asta nu era să țină mult și că palatul dreptății internaționale unde avea să domnească dreptul în forma sa cea mai înaltă, dreptul sprijinitor al celor slabi, în curînd nu era să devie decât palatul iluziilor și visurilor frumoase.

Cine putea să se aștepte la oribilul măcel care necinstește în prezent civilizația tuturor veacurilor și care s'a doborît peste omenire întocmai ca o groaznică vijelie în vârtejul căreia popoarele se îngrămădesc în sângeroase hecatombe.

Intocmai ca pe vremurile năvălirilor barbarilor, lui Aleric și lui Attila, astăzi popoa-

rele creștine se năpustesc unele împotriva celorlalte. Popoare de frați, popoare din aceeaș rassă, cum sunt Români basarabeni cari slujesc sub steagul țarului și Români din Transilvania înrolați sub flamura monarhiei Habsburgilor, se măcelăresc între ei în lupte fratricide.

Orașe celebre, ca Louvain, Reims, Malines, vor purta stigmatul distrugerii pe care nu-l vor putea șterge veacuri întregi. Alte orașe mai puțin cunoscute, dar tot atât de scumpe atâtor generații cari le-au văzut prosperînd, nu sunt în clipa de față decât o grămadă de ruine și de morminte.

În fața acestui abis, trebuie să desnădăjduim de înțelepciunea omenească? Nu, de o miie de ori nu. Operei de distrugere și a morții să opunem credința noastră, mai hotărîtoare, mai stăruitoare ca ori cînd, într'un viitor mai bun.

Strigătele ce se ridică de pe câmpul de bătaie, scaldate de sângele atâtor mii de copii, aproape din toate statele Europei, nu vor rămâne fără ecou.

Grozăviile acestui războiu nelegiuit, vor sluji mai mult pentru cauza păcii, decât toate congresele noastre și decât toate discursurile cele mai elocvente ce s'au rostit acolo.

Aceste grozăvii au înscris cu litere de foc, o prevestire solemnă tronurilor, precum și oamenilor de stat cari au asupra lor sarcina destinului popoarelor.

Mai mult ca ori cînd guvernele vor trebui să țină seamă și să primească dorințele rostite la conferințele interparlamentare, rezoluțiile luate, convențiile ce s'au propus, cum e de pildă aceea a instituirii unei curți permanente și obligatorie de arbitragiu pentru

regulamentarea pacifică a conflictelor internaționale, convenția care interzice întrebuintarea de gloanțele ce deformează, declarația în cecece privește aruncarea de proiectile din baloane și aeroplane, reglementarea punerii de mine submarine și atâtea alte proiecte și mijloace propuse pentru a „umaniza” războiul, atunci cînd ar fi cu neputință a-l împiedeca.

Am avut cinstea, anul trecut să prezint și să susțin la congresul dela Haga în numele distinsului meu amic Constantin Dissescu, o moțiune care privea violările dreptului războaielor, prin care ceream întocmirea unei comisiuni internaționale care trebuia să constate atingerile aduse proprietăților particulare, masacrarea persoanelor pașnice și prizonierilor de războiu. Partea beligerantă răspunzătoare era datoare, în urma unei anchete să fie chemată în judecata Curții permanente de arbitragiu din Haga. Un deputat austriac, d. de Roszkowski a propus o moțiune analogă și am căzut de acord să întocmim una comună.

Această propunere provocă desbateri destul de aprinse și, amănunt curios, ea a fost cât pe ce să fie respinsă din cauza a doi membri ai parlamentului belgian, d-nii senatori Van Peborgh și Goblet d'Alviella, cari voiau cu orice preț să adauge la această moțiune două amendamente, unul foarte combătut care urmărea un principiu religios, celălalt foarte caritabil, dar destul de neînsemnat, prin care se cerea să se acupe și de soarta animalelor părăsite pe câmpul de bătaie! Cât de departe eram de luptele sângeroase dela Liège, Namur, Huy, unde eroismul Belgienilor a minunat lumea întreagă.

Singură.

Șire trec șire răsar
În bătrînul călindar
Șire rîd și șire mor
De pe fața foilor

„Călindar tu zestre veche
Cîndva n'ai avut păreche
Îți rîdeau ca florile
Košii, sărbătorile
Azi din slova înegrită
Plînge-o jale nesfârșită
Și din toată bogăția
Al rămas tu și pustla
Casa să ne-o împânzească
Genele-mi ca să jelească
Anii morți anii cu bine
Călindar dragă cu tine...

„După-amiezi întregi să torc
Foile să ți-le-'ntorc
Să tot număr, să tot număr
Zilele fără de număr
Și cu ochii să petrec
Toate nopțile ce trec

„Singură, orfană eu
Ziua-i lungă, traiu-i greu
Și bădița a plecat

Pe trei ani de-aici din sat
Lungă mi-e ziua ca veacu
Și-a plecat de-o zi săracu
Și-a plecat numai de-o zi
Și ce greu e inimii...
Floare în pustiu sădită
Și de lume părăsită...

Să tot număr, să tot număr
Zilele fără de număr

Călindar străjer la grindă
Dacă-o să mă vestejesc
— Pe tine-o să te grijesc —
Grija mare vorbă bună
Foaia ta bădiții spună
Lacrimile ce-am vărsat
Că-a plecat de-aici din sat”...

„Câte lacrimi curg pe foaie
Biata foaia mea se-ndoaie”...

„Călindar zestre bătrînd
Cine-n lume să rămînd
Mărturie-adevărată
Despre dragostea-mi curată?”

Raze vin și raze mor

Prin ochii terestrelor
Raze prin ferești se frîng
Raze vin și raze plîng....

O. Hulea.

Prinos

memoriei iubitului meu dascăl, Alexandru Bogdan.

Departe, în valea dela Zumina, e un mormînt.

Deasupra lui își scutură arborii gârboviți de greul bătrîneții frunzele moarte, iar corbii croncănitori își rotesc sborul. Adeseori în puterea nopții, cînd luna întristată își revarsă vîpala cernită, morții robiți sub glia însîngerată ies din mormînt cu sfială să țină sfat.

Unii își plîng dorul după copilașii dragi, rămași orfani, alții caută vre-o vorbă de mîngăiere s'o trimeată pe freamătul codrilor mamei mîhnite și iarăș alții își pleacă frunțile împovărate de cununile împletite din razele lunii, semn de recunoștință pentru vitejia lor.

Dar unul lipsește!

El singur stă acum cu fața îngropată în sînul pămîntului-mamă și nu vrea să audă bocet, tînguirii și jale. Nu vrea să-l vadă luna, tovarășa îndurerată cu ochii plîși și fața schingiuită.

Din cînd în cînd, de sub bulgării grei abla

În cele din urmă, amendamentele au fost retrase și moțiunea austro-română s'a admis în unanimitate.

Conferința interparlamentară judecând importanța de a se crea unele sancțiuni eficace pentru violările eventuale ale drepturilor de războiu, a emis dorința ca aceste chestiuni să figureze în ordinea de zi a viitoarei Conferințe a păcii.

Astăzi, mâine poate, nu va mai fi consiliul interparlamentar care se va însărcina să pună acele propuneri în ordinea de zi, dar conștiința publică.

Ea de asemenea va fi aceea care scuturându-și toropeala sub evocarea sângeroasă a unui câmp de bătăe plin de oroare și de groază, va cere și va pretinde înfăptuirea unei alte hotărâri și mai importantă a congreselor noastre, aceea a limitării armamentelor.

Deoarece armamentele neînfrânate și mersul crescând al cheltuielilor de războiu, sunt cauzele cari au adus asupra-ne cataclismul de astăzi și cari ne-au îndrumat spre falimentul civilizației și spre trimful barbariei.

Sandi.

Brasov, 4 Noembrie.

Așa ți-a îndulcit maică-ta numele când erai mic..., așa ți-au zis pe urma ei profesorii, cunoscuții și prietenii — elevilor tăi dragi cari te idolatrizau le erai tot domnu „Sandi”....

Sandi, iubitul și neuitatul meu prieten, oare vezi tu din lumea umbrelor jalea ce-ai revărsat-o peste întreg Brasovul, peste toți cei ce te-am cinstit și te-am avut așa de drag?

Simte oare sufletul tău bun și drept, marea durere a fraților și-a rudelor tale?

Crezi tu, că de trei zile, ziua nu găsești odihnă și noaptea nu mă găsește somnul?

O, cât te-am plâns și cât te-oi mai plânge! Ne-spus de mult sufăr... mă doare și sufletul și trupul, toate mă dor....

Eu unul îți prevedeam soarta din clipa în care am auzit c'ai plecat. O știam, fiindcă te cunoșteam om al datoriei. Mai mult: al conștiințiozității până la extrem. Așa erai tu: ți se încredința o misiune... trebuia s'o implinești — pe termen, pe zi, pe ceas.

Când petreceam mai mulți împreună în cafe-

nea glumind și râzând, te ridicai dintr'odată în mijlocul veseliei generale:

— Plata băiete!

— Mai rămâi nițel Sandi dragă — te rugam cu toții — nu vezi ce bine petrecem?

— Nu se poate, am oră dimineață — și plecai serios.

.....„Zi-i neamț pedant!” — spunea năcăjit omul.

....„El și cu Banciu, conștiințiozitatea întrupate... cu ăștia doi nu te poți târgui!”

Așa ți-ai zis de bună seamă și în mijlocul războiului: „Sandi, datoria!”

Și ți-ai făcut-o mai mult decât trebuia, mai mult decât o meritau cei ce te-au înălțat din sublocotenent locotenent, adjutant de batalion și în lipsa șefului tău, comandant al batalionului.

Tu, pedantul om de litere, tu blajinul și delicatul suflet de artist, comandant de batalion!

Ce frumos!... Și mă întreb: ce-ai fi ajuns tu ca ofițer activ, cu inteligența, cu simțul tău de datorie, cu hărnicia ta? Departe, desigur departe..

O, crede-mă Sandi dragă că te admir, că trebuie să mă uit spre o înălțime, când mă gândesc la tine. Totdeauna am ținut mult de calitățile tale intelectuale, de caracterul bărbătesc ce contrasta cu delicatetea-ți feminină, de întreg psihicul tău ce te deosebea din massă ridicându-te în șirul oamenilor de elită — niciodată n'aș fi bănuț însă că în adâncul ființei tale științific-estetică se ascunde un suflet de erou.

Acum când ești dus pentru totdeauna, îmi sfărâm bietul creier istovindu-l cu toate întrebările posibile și imposibile: „de ce-a căzut bomba chiar lângă ține, de ce-a trebuit să mori chiar tu?”

Răspunsul mă îndrumă spre „rânduiala misterioasă a providenței”, dar pentru a nu spulbera din suflet și ultima fărâma de credință mă cobor grăbit din împărăția ipotetică a tainelor în lumea noastră vulgară cu rânduielele ei pitice pe cari le cântăresc, le pipău și vai, le înțeleg.

Rătăcesc fără nici o țintă pe străzile orașului și-mi par naufragiatul căruia neantul i-a nghitit o comoară. În cutare colț apare un „amic” al răposatului. E vesel, are fața senină și râsul lui banal cade în desnădejdea mea ca un sunet nearticulat în pianissimul unui cântec funebru. Apoi:

— Ai venit și tu la parastas? Bun băiat. Păcat! — și în clipa a doua el râde satisfăcut:

— Eu am scăpat! M'au necăjit mult. M'au tot îmbrăcat și m'au desbrăcat... în sfârșit boală de inimă... ha! ha!... — și iar mă supără grozav râsul lui de lighioană vicleană, ce și-a salvat nimiciu cu o minclună.

...Da, mulți au încercat să scape și dacă totuși au trebuit să plece, s'au plâns tuturor. Numai tu te-ai dus ascunzând ori ce regret, numai tu ai plecat fără buchete și fără să te plângi. Atâta ai spus: „Viața trebuie privită cu ochi de filosof”. Și dus ai fost!

de se aude un strigăt înăbușit, un vaiet, din care se desprinde dorul unui însetat după viață.

Toamnă... luminiș de codru... frunzele moarte cu poveștile lor... șopot de isvoare... clar de lună...

Iată viața și poezia ei!

Ah! Umbră iubită, ce ai și căuta Tu la sfatul fantomelor pribege?

Tu, care ai iubit viața, îmbătat de farmecele ei, să Te întorci deodată cu cântatul cocoșilor în umedul mormânt, mărindu-ți despărțirea în fiecare noapte durerea cumplită.

Ai fost doar tânăr, îndrăgit de lună și de stele, vedeai lumea frumoasă, cum n'o mai vede nimeni!

Ah! câtă tristeță să mori așa de tânăr!...

Dar cum?

Cine-i neghiobul, care vestește minciuna morții tale?

Nu, nu se poate Tu să fii murit! Tu, trăiești în conștiința noastră trezvie. Și până când amintirea Ta nu-i ștearsă din sufletele noastre, ești viu și Te bucuri de viață, de lună și de stele!..

Trăiești prin rostul Tău cuminte, ce l-ai avut la plămădirea sufletului nostru.

Din florile cuvintelor Tale am cules mierea învățăturii noastre, din avântul nobil, din însuflețirea sfântă a sufletului Tău am înțeles iubirea adevărată a culturii strămoșești, iar fapta strălucită a eroismului Tău, jertfa de sânge, fără

de care nu se pot închipui primenirile mari, ne este pildă vie, nouă, învățăceilor Tăi.

Și ori câteori vom sta gârboviți deasupra vrafurilor prăfuite ale cronicelor sau vom cânta cântecele vitejești ale rapsozilor noștri, Tu vei fi deapauri cu noi, ortac nedespărțit și îndrumător în lumea gândurilor noastre.

Din povestea vieții Tale am învățat, că nu vorbele mari, cari se risipesc ca funingeniile spuzei la cel mai slab vântuleț, alcătuiesc puterea de viețuire a neamului nostru, ci munca fără de prihană, faptele cari ne grăiesc în modul cel mai elocvent.

Și de aceea, locșorul acela din sufletul nostru, unde e așezată amintirea Ta, e păzit de sentinelele necorupte de cenușa vremii: iubirea și recunoștința!..

Dar cine știe?

Poate nu se va scutura bine nici frunza cea din urmă și ne vom întâlni iarăși, acolo, de unde vecinic nu mai e reîntoarcere.

Vom dormi alături, în pământ străin, somnul morții cel fără de sfârșit.

Ne mai rămâne însă o singură mângâiere: încrederea în triumful dreptății.

Să fim supuși cumiții ai puterii sorții, care azi înalță pe cei îngâmfati, dar mâine îi va prăbuși, înălțând pe cei umiliți.

Căci „nu vremea e sub cârma omului, ci bietul om sub cârma vremii”...

Au trecut săptămâni lungi de așteptare. Dela o vreme, au început a se întoarce rând pe rând, azi unul, mâine altul — numai tu n'ai venit. Mizeriile și suferința au tras brazde urite pe fața ta fină și pală; de neodihna și grozăvia războiului, bogatul tău păr albit. Și totuși, în mijlocul aceluia iad ai zîmbit mereu, ai răs, ți-ai îmbărbătat ortacii, — deși sfârșit de oboseli, tu ai refuzat sfatul doctorului și ai rămas neclintit până când a venit ecrăzitul ucigaș: într-o clipită ființa trudită fu ne-ființă...

Toată lumea mi spune așa, că tu ești mort.

A spus-o firul telegrafic, o spune mormântul din Zujna; a spus-o doctorul care ți-a văzut corpul zdrobit; a spus-o cel mai jalnic parastas pe care l'am văzut în viața mea — toate mi-o dovedesc limpede numai eu n'o crez, nu vreau s'o crez și te aștept mereu să vii... azi, mâine, poimâine, cât mai curând!... să vii cu zîmbetul tău tănuț, cu glasul tău armonios, cu ochii tăi albaștri, cu sufletul tău bun și frumos... o vino Sandi dragă!

Moartea!

De mult nu mă mai înspăimântă. Mă înfioră doar durata ei oribilă...

Să fie ea oare și sfârșitul sufletului?

Să niveleze ea cu vremea tot ce e bun și rău, tot ce e moral și imoral?

O, nu! Moartea nu e egală. E individuală. E cea mai rafinată selecționatoare, clasându-și victimele după absoluta lor vrednicie. Verdictul ei poate zăbovi un an, zece, o sută, dar când va veni, el va fi drept și inapelabil. Moartea pare judecătorul omnipotent, căruia Dumnezeu îi iscălește toate sentințele.

Sunt morți pe lângă dricul cărora treci îndiferent amintindu-ți poate atât: „Și eu te-oiu urma încurând”.

Sufletul unor oameni moare în aceeași zi cu trupul. Altele mai licăresc câteva zile deasupra mormântului proaspăt, apoi se sting. Bietii naivi și șireții! Ei cred că-și asigură trăinicia sufletului bunăoară printr'o fundație. Uită, că nu pot trăi nici cu un ceas mai mult, decât au meritat — banii lor pot să-i supraviețuiască. Hotărît, numai pârăcica etică din ființa omenească rămâne indistructibilă.

„A murit Sandi Bogdan”.

Mare păcat!

Dar pentru ce atâta durere? Dela cine atâtea scrisori de condoleanțe? De ce e jalnic tot Brasovul? De ce-a plâns toată biserica la parastăsa lui?

Învățat mare n'a fost. Scriitor extraordinar n'a fost. Om bogat care să ne lase bani, n'a fost — atunci ce-a fost?

O mare valoare morală.

Iar când codrul va prinde să-și desfăcă sămul întinerit și să-și adune cântăreții; când din frunzele moarte stropite de sânge vor crește poenile de flori; când isvorașul guraliv va colinda sfătos prin țara floricelelor, povestindu-le cum incremenise peste iarnă de câte văzuse; când peste toată bucuria firii se va ridica bucuria din văltoarele văzduhului luceafărul serăvestind pace, pace mare; atunci vom ieși și noi din morminte să plângem de bucurie, văzând că ni-s'a izbândit visul secular...

Budapesta.

Tit. R. Olar.

AVIZ.

Abonații restanțieri cărora li s'a sistat de expedierea ziarului sunt rugați să-și achite restanțele. Cei ce doresc să continue să le trimită ziarul, binevolască a ne trimite pe lângă restanțele ce li s'a comunicat și abonamentul anticipativ pe cel puțin 1 lună, fără de care plată nu vom trimite nimic.

Ne adresăm totodată și acelor prea stime, abonați, a căror abonament a expirat acum cu finele cvartalului, rugându-i, să nu uite a ne trimite abonamentul pe noul cvartal Octomvrie-Dumbrăve, pentru ca și noi să le putem trimite ziarul fără întrerupere.

ADMINISTRAȚIA

Imprejurările noastre culturale primitive, oamenii, mai mult neînțelegători decât răi, nu i-au înfins la clipa oportună mâna de ajutor, să-și poată desfășura deplin aripile. Sufletul lui lacom de știință și dornic de frumusețe s'a zbatut înăbușit de-un mediu scăzut și nepotrivit înclinărilor sale moștenite. Munca dela școală și slujbulețele culturale-naționale l'au absorbit cu totul. Știința și arta sunt amante geloase. Ele cer omul întreg, cu trupul hrănit și sufletul liniștit. Ambițios și plin de răspundere cum era, el — lăudatul și iubitul — era cel mai puțin mulțumit cu sine însuși. Și în durezza lui legitimă, par'că Dumnezeu i-a ajutat să se concentreze acum pe-o singură pagină misterioasă și plină de glorie. E pagina ce nu va pierde nici când din intensitate, cum nu scade cu trecerea anilor lumina stelelor fixe. Dormi acum odihnit Sandj dragă, azi și tu ești mare.

...Mulți scriitori contemporani, a căror faimă trezea poate în sufletul tău un dor neimplinit, vor muri înainte ta, Literații au vremea și oamenii lor. Peste o sută de ani, și mai târziu, se va auzi însă în școala românească din Brașov întrebarea profesorului de istorie:

— „Dintre cărturarij ardeleni, cine-a murit întâiul moarte glorioasă pe câmpul răboiului austro-rus la 1914?”

Iar elevul va răspunde cu evlavie:

— „Tânărul și talentatul profesor al liceului nostru, Alexandru Bogdan”.

„Domnu Cristos”... așa-i ziceau studenții, cari au porecle pentru toți profesorii lor.

Oare numai pentru blândețea și paliditatea lui încadrată de lunga-i barbă castanie?...

...Duminea trecută, când cu ochii roșii de plâns și de nesomn mergeam împreună cu profesorul Baciul la parastas — un țaran din Scheiu ne întâmpină îndurerat:

— „A murit domnu' Sandi al nostru... Dumnezeu să-l jerte!... era ca un sfânt...”

De unde comparația fină a țaranului? De unde congruența acestor asemănări? Din adevărul, că valoarea etică a unei personalități se simte instinctiv de ori ce, moralul omului superior fiind ca un fluid eteric ce-i radiază din suflet și se revărsă peste mediul înconjurător, cuprinzându-l într-o atmosferă de bunătate, de pace.

Sunt personalități extraordinare, sunt artiști de mare renume, cari te resping prin disprețul lor suveran. Oamenii mărunți se simt jenați, nesiguri în apropierea lor. Spiritul lor caustic îi doare, ironia lor înveninată îi anihilează, îi turtește. Acești oameni mari, trebuie admirați în opera lor, dar nu pot fi iubiți, decât rareori.

Altădată nici admirați pe deplin. Căci nu totdeauna o frumoasă operă de artă asigură cuiva respectul absolut. Nedesăvârșirea morală e în viața artistului ceea ce sunt petele în soare: îl întunecă. Culmea idealului rămâne totuși perfecția morală. Armonia cât mai complectă între minte și inimă. Sufletul frumos prețuiește mai mult decât o personalitate disarmonică, ce strălucește pe-o parte, dar se opacă pe cealaltă. Ai zice: diamant ce zace în moroiu. Numai echilibrul între intelect și simțire subjugă pe toată lumea.

Un astfel de echilibru era sădit în sufletul lui Sandi Bogdan — el se desvolta an de an tot mai frumos, tot mai cuceritor.

Inteligent și de spirit ca un francez, dar temelnic și răbduriu la muncă, ca un savant neamț; delicat ca o fată ce are sufletul plin de subtilă poezie; diplomat iscusit în mijlocul unei lumi de oameni mijlocii pe cari cu o vorbă măgulitoare, cu o laudă gădilitoare îi câștiga ușor pentru un scop nobil; încăpăținat ca un Dac, când trebuia să-și afirmă principiile clare și europenești; altruist desăvârșit când sprijinea un talent pe care-l căuta cu interes, îl găsea cu bucurie și-l îndrăgea pe urmă ca pe un frate; Român neaș și om absolut cinstit — iată de ce l'a plăns tot Ardealul, iată suma de virtuți, pentru cari el a fost unicul în Brașov și unicul în toată generațiunea noastră.

Ori cât de ideală, chiar pecetluită cu moartea, iubirea se întemeiază totuși pe un instinct. Iubirea se naște din egoism și trăiește în materie.

Numai prietenia poate încopia două suflete cu legături imateriale, sfinte, neperitoare. Numai azi simt că poți îngropa cea mai nebulă dragoste — prietenia vei îngropa-o în propriul tău moroiu.

Sandi, iubitele, bunule frate protector, eu te-oiu uita atunci, când m'oiu uita pe mine!

Aurel P. Bănuț.

Atitudinea Bulgariei.

— Bulgarii intră în Serbia? —

Arad, 7 Noembrie.

Toată presa bulgară se ocupă în lungi articole de noile evenimente în politica mondială.

Ziarul „Cambana” scrie: „După ce a făcut zadarnic tot posibilul pentru a provoca o declarație de războiu din partea puterilor triplei înțelegeri, Turcia ia ofensiva. Acest nou războiu e un element pentru curățirea definitivă a atmosferei încărcate din Balcan și ușurează rolul Bulgariei, în ce privește apărarea intereselor sale în Macedonia”. Ziarul „Dnevnik” spune: „Războiul dintre Turcia și tripla înțelegere impune Bulgariei o nouă direcție”.

Prin acest războiu sunt imediat atinse și statele balcanice cari, forțate de împrejurări, vor fi atrase în foc. Fiecare stat balcanic va ieși din perspectiva de până acum și va călca neutralitatea. În imediata legătură cu atitudinea României și Greciei se află și acea a Bulgariei.

Ziarul rusofil „Mir”, care numește pe Turci „Automați în mâinile Germanilor”, vorbește de cutezanță inspirată Turciei, observând că această nouă și grea complicație va cuprinde tot Balcanul și aduce Bulgaria într-o situație cu totul delicată.

Știri din Sofia anunță, că guvernul bulgar a ordonat în cea mai desăvârșită taină mobilizarea a trei divizii de infanterie, între cari și cea din Plevna. Ordinul acesta, menit să rămână secret până la sfârșit, a putut transpira numai grație indiscreției involuntare a unui ofițer.

Odată cu transmiterea acestui ordin, s'a comunicat și agenților societăților de navigațiune austro-ungară din porturile dunărene bulgare, de către legațiunea din Sofia, să permită călătoria pe vapoarele societăților, în mod absolut gratuit, a rezerviștilor bulgari ce se prezintă la regimentele lor.

Tot în legătură cu acest ordin o vie mișcare se observă în cercurile ofițerilor din Șiștov, a căror convingere generală este că trupele bulgare vor intra cât de curând în Macedonia. Persoane autorizate declară, că Bulgaria intenționează, imediat ce va termina mobilizarea, ordonată, și care este chestiune numai de câteva zile, să ocupe prin surprindere Macedonia, unde speră că nu va întâlni nici o rezistență.

Deodată cu izbucnirea războiului turco-rus, în București s'a răspândit știrea, că și Bulgaria va porni contra Serbiei. Ocuparea Epirului de către Greci a fost un prim fapt alarmant.

Până în acest moment la București nu se știe pozitiv dacă într'adevăr Bulgaria se pregătește să intre în acțiune. Dar, dacă pornesc Bulgarii contra Sârbilor, atunci forțele austro-ungare se vor retrage de sigur pentru a întări armata din Galiciia și Bucovina.

Situația pe teatru de războiu oriental.

De un specialist militar.

Din știrile publicate de comandamentele german și ruses, rezultă că bătălia pe Vistula s'a sfârșit cu retragerea armatelor germano-austriace. Aceasta era de prevăzut. Înaintarea mai multor corpuri de armată germane și austriace au avut dela început numai scopul de a degaja armatele austro-ungare operând în Galiciia, care erau strânse de Ruși și a le procura puțința de a relua ofensiva.

Aceasta a și reușit.

Rușii au fost siliți a deplasa forțe tari din Galiciia spre nord și de a transporta centrul de gravitate al operațiunilor lor în Polonia. Pentru realizarea acestui scop nu era de ajuns o simplă înaintare în Polonia și a fost necesar a angaja pe inamic pe Vistula într-o bătălie serioasă, spre a face ca el să treacă fluviul cu forțele sale principale. După ce aceasta s'a obținut, conform cu așteptările, căpetenia germană, în vederea superiorității numerice a maselor rusești, a dispus retragerea. Retragerea are loc în deplină ordine, fără a fi înențată printr-o urmărire.

După rapoartele rusești corpurile germane la apus de Varșovia au început deja de câteva zile mișcarea lor de retragere și au parcurs actualmente aproximativ linia Nowomiasto-Ravi-Jezeff-Kutno. Aproape de Ivangorod, unde trupele germano-austriace au fost victorioase, și în afară de 10.000 prizonieri au capturat un numeros material de războiu; retragerea s'a început

puțin mai târziu când mai multe noi corpuri rusești au trecut Vistula.

În Galiciia ofensiva armatei a fost deocamdată oprită pe râul San, la răsărit de Przemysl și pe linia Sambor-Stryj. Pare că ambii adversari se întăresc în pozițiunile ce ocupă acum. În Bucovina încercările Rușilor de a recuceri Cernăuți, plecând dela Noua-Sulița, n'au reușit până acum.

Pe frontiera Prusiei orientale, ofensiva armatei germane înaintează victorios spre Augustowo.

Refacerea României.

București, 6 Noembrie.

Comoțiunea evenimentelor externe, într'unii a provocat o deslănțuire de entuziasm, o exploziune de idealism și de elocvență patriotică, într'alții a pus în mișcare fondul critic, care mai înainte ca sensibilitatea și forța armată să intre în acțiune a făcut o sumară examinare a organizării forțelor noastre în comparație cu necesitățile acestor evenimente.

În „Epoca”, un eminent militar care se ascunde sub transparentul pseudonim *De la Crainici* scrie: „Trebuie să refacem din temelii organizarea României morale și materiale”.

Pentru această mare, anevoioasă și grandioasă operă trebuie chemate la viață și la acțiune alte forțe de cât cele care predomină actualmente în funcțiunile sociale, forțele vii, energiile curate, vitalitatea etnică a neamului care zace apăsată și strivită de o pătură suprapusă...

Speranța supremă și cheazășia unei refaceri totale a României de astăzi ne-o dă faptul că până în prezent, nu toate clasele sociale ale acestui popor și-au dat contribuția de energie și de oameni în conducerea României...

În sânul poporului nostru, zac mii de energii ca și bogățiile din subsolul nostru, forțe noi și curate, vibrează pătornic pulsații nervoase și sufletești, există o enormă rezervă de vitalitate a neamului.

Dacă voim o refacere totală a României de astăzi, nu avem decât să ridicăm zăgăzurile care împiedecă manifestarea și expansiunea acestor forțe trebuie să chemăm la acțiune energiile oprimate, să dărâmăm actualele forme politice care împiedecă manifestarea rezervei vitale a neamului.

Refacerea României, în vederea pregătirii realizării idealurilor ei, nu se poate face decât chemând la viața culturală și politică clasa rurală, fundamentul istoric și etnic al națiunii noastre.

Pentru aceasta este nevoie de largi și serioase reforme democratice, pentru aceasta țaranul trebuie să aibă drept la bucata din pământul strămoșesc, la fășia de lumină a culturai și la acea armă prin care astăzi clasele sociale exprimate își cuceresc dreptul la viață, buletinul de vot.

Partidul liberal a venit la guvern pentru a face un început de reforme în această direcție: surprins de violența evenimentelor externe a căror repercusiune se simte atât de profund în organismul nostru, a trebuit să amâne această operă, pentru ca în colaborare cu celelalte partide să poată cenzura primejdia ce ne amenință. Atunci, când evenimentele externe nu vor mai solicita concentrarea tuturor forțelor noastre, atunci când ne vom putea întoarce privirile înăuntrul nostru, trebuie reluată cu mai mult curaj și temeiu opera de chemare a țărânilor la o cât mai largă și intensă viață economică, culturală și politică a țărânilor, căci numai prin valorificarea energiilor latente ale acestei clase so-

cială, prin contopirea lor cu energiile tuturor straturilor noastre sociale, vom putea realiza acea Românie pregătită pentru realizarea idealului ei.

D. Karnabatt.

Războiul.

Vapoare germane bombardează litoralul englez.

Berlin. — Ag. Wolf anunță dela cartierul principal: Câteva crucișetoare ale noastre în 3 l. c. au bombardat la Jarmouth litoralul englez și unele vapoare mai mici. Submarinul englez D5, care urmărea crucișetoarele noastre, după cum anunță amiralitatea engleză, a naufragiat. — Von Pohl, șeful statului major maritim.

Ofensiva germană.

Berlin. — Oficial. — Dela cartierul general se anunță: Dela Ypres spre nord-vest și sud-vest atacul nostru continuă a înainta. Lângă Labasse, spre nord de Arras și în Argonnes am cucerit teren, ocupând trupele noastre poziții însemnate la Bruhe, spre sud-vest de Saint-Michel, unde Francezii au avut pierderi mari. Pe frontul dela răsărit nimic mai însemnat. — (Bir. de presă al min. de interne.)

SITUAȚIA ÎN GALIȚIA.

Budapesta. — Oficial. — Ieri au pauzat luptele pe frontul dela nord. Mișcările armatei noastre în Polonia-rusească și în Galizia, se fac conform planului stabilit, fără ca inamicul să ne neliniștească. Deși am cedat Rușilor iarăși unele teritorii din frontul nostru, aceasta se motivează prin situația generală. — Gen. maj. Höfer, locțiitorul șefului statului major. (Bir. de presă al min. de interne.)

Ce sentimente au Germanii pentru inamicii lor?

Berlin. — Werner Sombarth discută în „Berliner Tageblatt” despre inamicii Germaniei și zice:

— Pentru Franța nu simțim aversiune, nici ură. În fond n'avem nimic în contra Francezilor, numai ei au strâns de mult în contra noastră. Ii cinștim și-i stimăm ca pe niște adversari cavaleriști, ba față de eroicii Francezi simțim așa ceva ca compătimire față de un cerb rănit mortal.

Dar nici în contra Rusiei nu domnește chiar ură în poporul nostru.

Cu Englezii e cu totul altceva. Englitera e pentru noi inamicul. În contra Engliterii purtăm războiul. Nu vom considera războiul ca terminat, până când Englitera nu va fi zdrobită, și înainte de toate umilită în propria-i conștiință și trântită la picioarele noastre.

Amănunte asupra luptei dela Varșovia.

Berlin. — Ziarul „Daily Chronicle” o descrie lupta dela Varșovia în modul următor:

Lupta aceasta inversunată a durat 5 zile fără întrerupere și 4 nopți de-a rândul orașul a fost zguduit de bubuitul îngrozitor al tunurilor și cu toate că lupta s'a dat la o depărtare de 50 km. de oraș, casele se cutremurau.

Nouii regimente eșiau neconținut din oraș în întâmpinarea trupelor germane, iar pe de altă parte o mulțime considerabilă de răniți intrau în oraș, umplând străzile.

În împrejurimile orașului își făcuse locaș moartea și distrugerea. Satele și pădurile erau cupinse de flăcări, obuzele explodau cu sutele deodată și așchiile lor omorau rânduri întregi de luptători, cari cădeau în tranșee; alți rămași neatinși înaintau ca să fie măturați de focul viu al mitralierelor.

Foarte des lupta degenera corp la corp cu baioneta și era mai inversunată, când se dădea pentru posesiunea fabricelor și a vilelor.

Când Germanii, când Rușii aveau superioritatea.

România vede cu ochi buni ocuparea Valonei.

Roma. — Ziarul „Idea Nazionale” scrie:

— România, care este în cele mai bune raporturi cu noi și care nu renunță nicidecum să

garanteze autonomia coloniilor române din Albania meridională, vede cu ochi buni ocuparea Valonei de către Italia, căci va fi încredințată că, astfel, deslegarea problemei albaneze nu va fi lăsată în voia întâmplării și a neorânduiei. Valona ocupată de Italia reprezintă o garanție și pentru România. (A. T. I.)

Cum se va desfășura războiul?

Roma. — Atât din rapoartele diplomatice cât și din cele militare sosite la Roma, reese că în cursul lui Noembrie se vor zori operațiunile militare pe toate câmpurile de luptă.

Înainte de sosirea iernei, atât blocul german cât și aliații vor căuta să câștige succese însemnate, dacă nu chiar hotărâtoare. Pe timpul iernei acțiunea militară se va încetina, dar la începutul primăverii, luptele vor fi reluate cu extremă inversunare. (A. T. I.)

ROMÂNII REOCUPĂ INSULA-ȚIGĂNEASCĂ.

Cu ocazia invaziei din Septembrie Sârbii ocupaseră insula noastră „Ada-Țiganlia” dintre Zimon și Belgrad. Fiind considerată insula de punct strategic însemnat, conducerea noastră a ordonat reocuparea ei. Aceasta însă nu a mers așa ușor. Aproape două luni de zile s'au dat lupte neconținut pentru posesiunea ei; au pierdut Sârbii oameni destui, dar au pierdut și noi — până ce în sfârșit astăzi insula țigănească e iarăși în mâinile noastre.

Reocuparea insulei — scrie corespondentul de război al unui ziar maghiar din localitate — se datorește regimentului de glotași români din com. Bistriței. Acest regiment era de pază când au invadat Sârbii în Sirmia, retrăgându-se dinaintea puterii covârșitoare a inamicului. Fiindcă această retragere chibzuită a românașilor noștri a fost explicată greșit în unele locuri, comandantul regimentului a rugat pe comandantul suprem să fie trimis în front cu regimentul lui, ca să arate ce poate face. Oferta a fost primită, Ada-Țiganlia reocupată, cinștea comandantului salvată și mulți glotași români din Bistrița s'au jertfit pentru insula-țigănească...

Ne pare bine că ziarul maghiar de astăzi nu-i face săcui pe Români. E: și aceasta o calitate.

Dealtcum Sirmia e curățită de Sârbi, cari parte sunt prizonieri, parte au fugit ori au murit; totuși mai mulți au scăpat și sub vălul nopții mai trec Sava câteodată, dar sunt respinși de soldații noștri.

Franța a declarat război Turciei.

Bordeaux. — Oficial. — Franța a declarat război Turciei.

Bombardarea din nou a Sebastopolului.

Copenhaga. — A. T. U. anunță: Mai multe crucișetoare turcești au bombardat Sebastopolul scufundând două vapoare rusești. (Pare-mi-se e tot știrea veche. — N. Red.)

Sărbătorirea sultanului septuagenar.

Constantinopol. — Ieri a implinit sultanul 70 ani. Populația i-a făcut manifestații de simpatie.

PERSIA NEUTRALĂ?

Bordeaux. — Guvernul persan a făcut în 3 l. c. declarație de neutralitate. (A. T. U.)

Concesie vapoarelor bulgărești.

Berlin. — Turcia a conces comunicație liberă tuturor vapoarelor de război și comerciale bulgare pe Marea-Neagră. Acestei știri din Sofia i se atribue importanță deosebită. Nu se știe însă dacă și Rusia le va face vapoarelor bulgărești aceeași concesie. (Reichspost.)

Situația războiului.

Viena. — (Dela corespondentul nostru special.) — Cu toate fluctuațiunile și incidente, inevitabile și explicabile într'un războiu cu fronturi enorm de mari, cercurile militare conducătoare privesc, ca și până aci, de favorabilă situația militară a Austro-Ungariei și a imperiului german aliat. Necesitatea retragerii armatelor austro-ungare și germane cari operau în Polonia rusească împotriva liniei Ivangorod—Varșovia, rezultată în urma atacului forțelor rusești covârșitor de puter-

nice, absolut nu poate fi considerată ca un succes. Desfacerea de dușmani a trupelor aliate s'a făcut fără dificultăți și fără nici o conturbație, și tot așa și așezarea în noi poziții a armatelor austro-ungare și germane, conform ordinului comandamentului superior a decurs fără ca din partea dușmanului să se facă măcar cea mai mică încercare de a-i împiedeca pe aliați ca să se poată concentra spre sud și spre vest. După informațiile ce le-am primit din sursă distinsă, superioritatea numerică a Rușilor s'a validat în Polonia rusească mai cu seamă împotriva forțelor germane, așa că pentru aceste a rezultat o necesitate tactică, ca deocamdată să nu mai forțeze linia Ivangorod—Varșovia. În urma schimbării pozițiilor de către forțele germane, a trebuit să execute o mișcare spre granița Galției și armata austro-ungară de sub conducerea generalului Dankl, pentru care de altcum n'a existat necesitatea de a se retrage. Că a fost vorba numai de o retragere benevolă din punct de vedere al tacticii reiese din faptul că grupându-se forțele noastre în noule poziții, au putut lua cu sine toți prizonierii, cari i-a făcut în luptele dela Ivangorod.

Cea mai apropiată ciocnire va avea loc probabil în ținutul spre nord dela Cracovia și spre ost dela granițele Sileziei prusiace. Frontul trupelor germane se întinde acum între Skienewicze și Kielce. Noule poziții dau trupelor aliate cele mai mari avantagii ce se pot numai gândi, având ele la spate o rețea bogată de căi ferate, cu trei linii principale și numeroase linii secundare. Aceasta le va imprumuta trupelor o elasticitate în mișcările lor și le dă posibilitatea de a trimite trupe suficiente în fiecare punct, după cum va reclama necesitatea. Șansele noastre cresc de altcum din zi în zi, imputându-se tot mai mult numărul covârșitor și determinant al artileriei rusești și proporția numerică va fi tot mai favorabilă pentru noi.

Putem spune, fără ca să exagerăm, că Rușii au pierdut până acum în cursul războiului cam la 1000 de tunuri. Afară de aceasta la ei începe să se simtă lipsa de soldați instruiți pentru manauarea tunurilor. — Austriacus. (Cenzurat.)

Concentrări de trupe în Caucaz și Smirna.

Galaț. — De când a fost bombardată Odesa, garnizoanele rusești din Kisineu, Kiew, Tiraspol, Bender și Odesa au fost întărite cu noui trupe. Dela Milcov până la Odesa au fost așezate mine.

Milano. — „Corriere dela Sera” anunță din Londra: La o depărtare de două ore dela Smirna a fost concentrată o trupă de 70,000 oameni. Întăriturile, ce se găsesc la 7 mile dela oraș au fost renovate și perfecționate.

Turcii au pătruns în peninsula Sinal.

Constantinopol. — „Tasswir-i-Efikar” anunță că trupele turcești, cari împreună cu 3000 de beduini au trecut peste granița Egiptului, au început operațiunile împotriva trupelor engleze așezate în apropiere de graniță. Beduinii au atacat câteva poziții de ale Englezilor și îi neliniștesc mereu, ușorând astfel operațiunile armatelor regulate turcești. Atacul lor din urmă a avut rezultatul că Englezii au fost scoși din Beir Saba, de lângă Nachl. Localitatea au ocupat-o mai târziu trupele turcești.

Declarațiile ministrului bulgar Rizoff.

Roma. — D. Rizoff, ministrul Bulgarei la Roma, fiind interviewat de un redactor al ziarului „Idea Nazionale” a declarat că la Sofia se va păstra cea mai strictă neutralitate, fără a se încheia cu unul sau cu altul din statele balcanice vre-o înțelegere, care, dată fiind nesiguranța situației politice din Balcani, ar împinge eventual Bulgaria să ia angajamente ce ar putea să fie mâne în contrast cu cele mai vitale interese ale sale.

La aceste declarațiuni ale diplomatului bulgar, „Idea Nazionale” adaogă următoarele considerațiuni:

Pentru ca Bulgaria să intervină în actualul conflict alături de blocul austro-german, cu scopul de a-și înlăptui idealurile sale naționale privitoare la Macedonia bulgărească, ar trebui ca să pornească din convingerea că Austria și Germania vor ieși învingătoare din conflictul actual. O astfel de convingere poate să se întărească la Constantinopol, dată fiind influința precumpănitoare exercitată de sferile militare germane, însă nu se poate impune la Sofia unde, din cauza contactelor directe cu Serbia, cu Gre-

cia și în Mare, e mai ușor să se păstreze o mai mare libertate și limpezime de judecată.

Bulgaria tot se mai resimte de urmările durerose ale unui moment de ușurință sau chiar de manie rășboinică. Ca să încerce o lovitură aventuroasă după marele și gloriosul rășboiu împotriva Turciei, a pierdut roadele cele mai temeinice ale trudei sale uriașe, a pierdut Macedonia și Adrianopolul, și ceva mai mult, a trebuit să renunțe la felul acela de precumpănire morală pe care părea să fie menită să o aibă în Balcani, mulțumită biruinței sale asupra imperiului otoman.

Suntem incredințați că nu există azi în Bulgaria un-singur spirit bine chibzuit care numai dintr'un duh sterp de rășbunare, ar vrea să încerce sortii unei noi aventuri. De aceea nu suntem departe de-a primi ca întemeiate declarațiunile de strictă și sinceră neutralitate ce ni le-a făcut d. Rizoff.

Luptă navală lângă Chile.

Berlin. — Oficial. — După cum anunță biroul de presă englez cu data de 1 Noembrie — o escadră germană de crucișetore aproape de litoralul dela Chile a scufundat vaporul englez Monmouth și a avariat crucișetorele Grode, Hope și Koha, altul mai mic Glasgow a scăpat. Dintre crucișetorele germane au luat parte în luptă Scharnhorst, Gneisenau, Nürnberg, Leipzig și Dresden. Vapoarele germane evident nu au fost avariate. — Behncke, locțiitorul șefului statului major maritim. (A. T. U.)

Scupștina păzită de soldați.

Budapesta. — (Cu permisiunea comisiei de rășboiu). Din Sofia se anunță: Scupștina sârbească e păzită des oldații E mare temere de scene turbulente și atentate.

Mobilizare în Grecia.

Sofia. — După cum anunță ziarele din Sofia, în Grecia a fost ordonată mobilizarea generală. Dispoziția și situația e foarte critică. Primul ministru grec, Venizelos a declarat că dacă Bulgaria ar rupe relațiile diplomatice cu Grecia, prin aceasta ar vătăma interesele triplei antante.

Comunicat rusesc.

Petrograd. — Agenția telegrafică rusească comunică: Luptele, de un caracter decisiv, ce au fost deschise de către Germani în 27 Octombrie, la Bacalarjevo, continuă. Dușmanul s'a virit între noi cu mai multe divizii puternice și o numărăoasă artilerie. De ambele părți au fost trimiși în luptă soldați de linia primă și rezervați. Coloanele germane au atacat șanțurile noastre cu o vehemență și energie de admirat, încât se poate spune, că de ambele părți s'au săvârșit lucruri îngrozitoare. Germanii au rezistat focului nostru și re asediază din șanțurile lor paralele cu ale noastre.

Pe câmpul de rășboi din Galiția, pare a se fi stagnat operațiunile pe întreagă linia, dar și aci vor urma în curând evenimente decisive.

Incordarea greco-bulgară.

Sofia. — Grecia a concentrat la granița Bulgariei, între Serres și Drama, o armată de 45 mii de oameni. Cercurile competente din Grecia se tem că Turcia va transporta, cu permisiunea Bulgariei, trupe prin Dedeagaci și va ataca Grecia.

Lupte în jur de Cattaro.

Fiume. — După cum se anunță din Cattaro, ostilitățile continuă nu numai pe mare ci și pe uscat în jurul cetății. În luptele aceste afară de soldații regulați luptă și jandarmii și grăniterii, cari sunt suprijiniți și de garda civilă cunoscută sub numele Marinezza Bocchese. Marinezza e o instituție centenară, membrii ei sunt bărbați înalți și robuști, cari în timp de pace sunt cunoscuți după portul lor pitoresc și dansurile lor naționale populare pe tărulul mării. Voluntarii Marinezzei au serbat ziua de Mercuri, când căpitanul lor Cristo Parovici a primit medalia militară pentru vitejie clasa II.

Felurite.

Viena. — Generalul Terstyánsky a trimis primarului Vienei o telegramă în care spune între altele:

Zile întregi am fost strâmtorați de dușman, dar pe care trupele noastre le-a reușit să-l respingă, capturând 2200 prizonieri și multă pradă de rășboiu. Glotașii vienezi s'au luptat admirabil.

Berlin. — Guvernorul orașului Bruxelles a dictat asupra orașului o pedeapsă de 5 milioane franci pentru că poliția s'a opus soldaților germani.

Berlin. — Se confirmă oficial că escadra de crucișetore germană a nimicit două cuirasate engleze, iar unuia i-a cauzat stricăciuni.

Sofia. — Șeful socialistilor a declarat, că democrația trebuia să înceapă lupta împotriva tarismului.

Praha. — Baronul Skodra, fiind invitat de împăratul, a călătorit la cartierul general.

Constantinopol. — (Dintr'un comunicat oficial turcesc)... Dela consulatul englez și rusesc din Bagdad Turcii au cucerit 16 puști, 32 revolve, 170 cartușe și... 15 baionete.

Pentru vetrele ostasilor.

Colecta doșoarei Aurora Seracu din Fenis.

Aurora Seracu 50 fil., Mariuță Urdaș, Mariuță Iovuța nr. 10, Floriță Colțian, Crișca Urdaș câte 20 fil., Catița Dărău 60 fil., Elena Urdaș, Iulia Borlea câte 30 fil., Iosana Sierb 20 fil., Iosana Cozma 10 fil., Elena Galșan 10 fileri, Iosana Mustea 40 fileri, Mura Bibici, Mari Urdaș, Bacos Mari, Floriță Iovuța nr. 17., Catița Iovuța, Mari Curuți câte 20 fil., Mariuță Iovuța nr. 55. 30 fil., Maria Urdaș 20 fil., Ana Borlea 10 fil., Roza Iovuța 20 fil., Belegișan N. Tavica Serac (Gurahont) câte 50 fil., filiala „Crișana” inst. de cred., Arkossy Aurélné (Gurahont) câte 2 cor., Iona Hord (Gurahont) 50 fil., Rózsa Imréné, Dr. Roman (Gurahont) câte 2 cor., Albescu (Gurahont) 1 cor., Miron Hord (Gurahont) 20 fil., Marioara Dályay (Gurahont) 1 cor., Ioan Dalea (Gurahont) 20 fil., Crișca Popa 30 fil., Mariuță Cozma, Anuța Știrb, Iosana Butisca, Floriță Iovuța nr. 10 câte 20 fileri, Emilia Bulz (Honțisor) 50 fil., Teodor Popa 20 fil., Mariuță Lulusa 20 fil., Teodor Cozma 1 cor., N. Grozescu (Crocna) 40 fil., Floriță Iovuța nr. 37. 20 fil., Stefan Iovuța (soldat rănit) 1 cor., Iosana Borlea 20 fil. — Total: 22 coroane.

Colecta dnei Ana Georgia, Boroșineu.

Ioan Georgia 5 cor., Ana Georgia 3 cor., Lucian Georgia 1 cor., Ioan Georgia 1 cor., Ioan Cociuban 4 cor., Nicolae Bolog 1 cor., Antonie Ciucia 20 fil., Nicolae Pantia 50 fil., Augustin 1 cor., Ioan Cairpan 1 cor. — Total: 17.70 cor.

Persida Mitului (Boroșsebiș) 24.90 cor.; Valeria Dr. Barbu (Chișineu) 10 cor. pentru familiile celor plecați în rășboiu și Aurelia Beleş (Chișineu) 20 cor. (Lista nr. 15).

INFORMAȚIUNI.

Arad, 7 Noembrie 1914.

Când se scutur' frunzele...

Suntem în sfârșit de toamnă. Abătut, privind ploaia de frunze îngălbenite, care acoperă pământul, mă gândesc la mamele, nevestele și copiii celor duși departe, cari s'au entremurat de un puternic fior de bucurie, fermecați de iluzia unei clipe, când au cetit în foi, că împăratul Germanilor a vestit soldaților săi în luptă — să fie veseli, că pe când se scutură frunza — se vor reîntoarce acasă.

Câtă bucurie și câte dulci nădejdi în inimile tuturor?! Câte mame și neveste ofilite de durere și de plâns nu și-au făurit pe o clipă iluzia dulce a revederii, când își vor putea îmbrătoșa cu iubire „vitejii”, cari se reîntorc?! Și câte fete și mirese cu ochii galeși nu-si așteaptă cu dor iubiiții?

Serile de iarnă s'ar scurge încet între povești, cari ar spune de zile de vitejii și de dureri... Și o lume întreagă ar asculta pierdută... **povestea unui trecut!** Dar ce ușor se risipește iluziile, cum nici nu am crede?! Fantome, cari dispar în zorile diminetii, fără nici o urmă... Frunzele se scutură mereu, tot mai multe, din zi în zi, și pădurea de crengi rămâne în curind pustie de frunza îngălbenită... iar feciorii noștri viteji, totuși nu se mai reîntorc...

Vitregia sortii vrea altcum decum vreau oamenii și mintea noastră caută zădarnic taina viitorului. Stăm resemnați și urmărăm și pe mai departe cu speranțe de mai bine — deslănțuirea înfricoșatei catastrofe... și

întrezărim totuși prin negura deasă o rază de lumină, care ne strălucește nouă și ne întărește în nădejdi.

Mângâiați-vă îndurerate mame, neveste cu ochii plânși și mirese cu dorul în suflet, căci așa vrea Domnul să ne vină dreptatea. Prin moarte la... viață. Nu plângeți pe vitejii voștri, cari mor departe pe câmpul de rășboiu cu dorul în suflet după un vis „de jalea cui ne-au răposat și moșii și părintii”. Așa mor vitejii în luptă de foc pe câmpuri dușmane, și nu acasă cum mor chinuți... bătrânii.

Jertfa de sânge a vitejilor noștri va cere cu tărie răsplata ce se cuvine drept acestui neam viteaz și fără de noroc. Simțim în aceste clipe fiorul, care ne vestește, că a bătut și ceasul nostru. Să ne gătim de mare praznic și cucernic să plecăm genunchii noștri, să rugăm pe Domnul să ne orânduie cărarea...

I. Dumbravă.

Declarațiunile P. S. Sale arhimandritului din Suceava. *Cetim în ziarul „Ziua” organul legățiunei austro-ungare din București: „Corespondentul nostru din Burdujeni, fiind însărcinat de noi să facă cercetări asupra pretinșelor masacre asupra Românilor, a luat un interview P. S. Sale arhimandritului din Suceava (Bucovina).*

P. S. Sa a rămas foarte surprins de cele auzite spunând apoi, că asemenea lucruri se pot petrece ori unde în împrejurările de față, totuși P. Sa fiind chiar în Bucovina n'a auzit de nici o prigonire îndreptată împotriva Românilor, atât de iubiți în cercurile austriace. De altfel acest lucru poate fi dovedit și prin spusele ziarelor din Viena.

Românii sunt prea pașnici și cinstiți pentru a se face vinovați de „înaltă trădare”. Totuși nu exclud posibilitatea, ca unii să fi greșit, și astfel să-si fi luat pedeapsa. P. Sa a mai spus că va cerceta de aproape declarațiile corespondentului nostru și-i va da toate relațiile cât mai curând posibil.

M. Sa regele Ferdinand I. al României, ca și regele Carol I, a donat suma de lei 2000 pentru a se restitui de sfintele serbători ale Crăciunului obiecte de prima necesitate, amanetate la Muntele de Pietate de persoane cu desăvârșire sărace.

Dispensarea prefectului com. Bistrița. Monitorul Oficial de azi anunță că M. Sa l-a dispensat de serviciu, la cererea proprie, pe prefectul comitatului Bistrița-Năsăud, Eug. Fejérváry, substituindu-l provizoriu cu contele Balázs Bethlen, prefectul comitatului Solnoc-Dobâca.

D. N. Iorga pentru răniții noștri. *Aflăm că d. prof. Nicolae Iorga a trimis pe seama răniților din Brașov suma de 100 lei.*

Promovare. D. Ilie Cismaș, a fost promovat în 2 Nov. n. din partea senatului Universitar din Budapesta doctor în științele de drept. Felicitări.

Noul cabinet italian s'a constituit în modul următor: Prim-ministru și ministru de interne *Salandra*, ministru de externe *Sanino*, ministru coloniilor *Mortini*, ministru tesaurului *Carcona*, ministru de finanțe *Danco*, ministru al lucrărilor publice *Clutelli*, ministru al instrucției *Grippo*, ministru al agriculturii *Cavarsolla*, ministru de rășboiu *Supelli*, ministru al marinei *Vaile*. Nouii miniștri au depus ieri jurământul.

D. Derussi, ministrul României la Sofia, a sosit în București în interes de serviciu.

Steagul „Românului”. *Se știe că redacția ziarului nostru a predat regimentului 33 (mars bat. III.) din Arad un mare și frumos stindard național. La predare redactorul nostru d. Const. Savu a legat de inima voinicilor noștri să poarte steagul tot în biruințe iar ei, voinicii noștri, sub scutul acestui drapel să aibă tot numai zile de bucurie și să se întoarcă sănătoși și cu drapelul în frunte.*

Acum după câteva săptămâni, comandantul voinicilor noștri, d. Zoltán Franyó, a trimis redactorului nostru, d. C. Savu, următoarea scrisoare:

Iubite die! Drapelul „Românului” cutreeră victorios câmpul de luptă al Galiției. Băeșii români — vă mărturisesc — se bat de minune.

Eu, care până acum sunt nevătămat, Vă salut pe toți cu dragoste. Zoltán Franyó.

Soldații români răniți cari se află în splaturile din Oravița-mont. sunt următorii: Iosif

Berdac din Bocsa-rom. dela reg. 43, com. 6, Ioan Ciurescu din Barnafalva dela reg. 43, com. 6, gefr. Trifu Știopu din Barbosu dela reg. 43, comp. 5, Ioan Tifor din Coloș-Csomofai reg. 51, comp. 4, Simeon Piodi din Coloș-Cara reg. 51, comp. 4, George Pantea din Erdős-Seka dela reg. 61, comp. 15, Tiron Porca din Murăș--Örmeniș dela reg. 50, comp. 4, Ioan Bura din Temes-berini dela reg. 61, comp. 11, Ioan Bercean din Broșteni dela reg. 8 de honv. comp. 1, Dușan Paulovici din Bolobresca dela reg. 8 de honv., comp. 6, Caporal Nicolae Boțoc din Ciuchici dela reg. 8 de honv., George Potocean din Ciuchici dela reg. 8 de honv. comp. 9, Petru Zgrebecean din Petrilova dela reg. 8 de honv. comp. 10, Petru Tisan din Bákamező dela reg. 8 de honv. comp. 10, Ioan Radniantu din Hisias dela reg. 8 comp. 4, Petru Miculescu din Armeniș dela reg. 8 de honv. comp. 4, Alexandru Haduț din comit. Bihorului dela reg. 62, comp. 4, Dan Panta din Zgrebenț dela reg. 3 de honv., comp. 5, Caporal Nicolae Tugoi din Néranádas dela reg. 43 comp. 3, Petru Hoța din Kengyeltó dela reg. 43, com. 1, Ioan Adam din Greovat dela reg. 43 comp. 11, Nicolae Avram din Sárbova dela reg. 8 de honv. comp. 2.

Ofițeri și soldați români decorați. In Monitorul pastei Nr. 77 găsim între ofițerii menționați pentru atitudinea lor vitejească în fața dușmanului pe d. **Leonida Popp** locotenent-colonel în reg. de husari Nr. 1, căruia i s'a exprimat lauda și recunoștința prea înaltă.

Medalia de argint cl. I. pentru vitejie s'a conferit sergentului Pavel Socol din batalionul 5 de pioneri.

Medalia de argint cl. II. pentru vitejie s'a conferit husarului Dumitru Baciuc din reg. 2 de husari cadetului I. rez. Alexandru Firezu, sergentului I. r. Ioan Timariu, infanteriștilor Ioan Cerne, Iuliu Orban, Dumitru Târlă, Vasile Corman, toți șese din reg. 37 de inf., sergentului Iosif Bașa și infanteristului Teodor Buna și Oligor Dumicec deasemenea din reg. 37 (bat. 3 de mars), sergenților Vasile Chelmăgian, Iosif Sabo, fruntașului Ioan Hălmăgian, toți trei din bat. 28 de vânători.

Actul solemn al unei strangulări. Redăm actul solemn al unei strangulări, descrise de corespondentul de războiu al unui ziar maghiar din localitate:

Acuzatul Vasile Bojko (ori Buicu), țaran chipeș din Bucovina, e trădător de patrie și spion. Sentința: Tod durch den Strang! — furcile. Călăul e un legionar polonez. Bojko pășește resemnat la stâlp și exclamă: Doamne, Doamne!... Călăul migălește mult, nici lațul nu e gata. Iar de sub stâlp se aude oftatul trist al condamnatului:

— Așa se prăpădește sufletul meu nevinovat!...

I că o minută chinuitoare. Acum coboară și călăul de pe scară. In sfârșit. Acum trage scăunelul de sub picioarele delicventului. Groaznică priveliște. Lațul e prea lung, picioarele jertfei ajung la pământ... chinuie. Doi soldați îi ridică picioarele, îi scurtează lațul. Acum frânghia nu e așezată bine la gât, nu-l strânge cum trebuie. Medicul cercetează pulsul. Bate bine. Apoi 40 pe minută. Numai de ar muri odată. Tot mai bate — și e aproape jumătate de ceas. Acum, în sfârșit, judecata pământească s'a împlinit...

NU UITAȚI DE FII ȘI FRAȚII VOȘTRI! De departe, de pe câmpurile de războiu glasul voinicilor noștri se îndreaptă către toți cei buni și îndurători să le ușureze suportarea greutăților ieranel prin trimiterea de blăni (cojocace) și alte feluri de haine groase de iarnă.

Toți acei cari au blăni (cojocace) și vreau să facă un mare bine celor ce zlua și noaptea sufer grozăviile războiului și a vremii, să trimită de acestea la adresa „HADSEGÉLYZŐ HIVATAL” BUDABEST.

Iar, mai încolo, glasul nostru se îndreaptă către toate femelle române, să binevoiască a trimite la adresa „Vöröskereszt varroda” Arad, str. Zrinyi, palatul Bohus, până albă pentru albituri, (cămăși și pantaloni albi), și lepedee, invelitoare de perini, bonete (șăpci), de iarnă, ciorapi de lână etc. etc.

Dela începutul războiului acest atelier e în plină lucrare. De dimineața și până seara mâni gingase de dame și domnișoare, sub înțeleapta conducere a dnei *Billich Miklósné* și a grațioasei doșoare *Walder Szerus* lucrează rufe și albituri pentru pat, etc. *gratuit* pentru voinicii noștri cari pleacă pe câmpul de luptă precum și pentru acei cari zac răniți în spitalele din Arad.

Fiiți buni și milostivi față de fiii și frații voștri!

Românii vienezi pentru soldații români. Din Viena ni se scrie: In sânul societății pentru zidirea bisericii române din Viena s'a format un „Comitet de caritate pentru sprijinirea și îngrijirea soldaților români din spitalele Vienei.” Acest comitet compus din 18 doamne și domni din colonia română de aci sub prezidenția dlui **Dr. Victor Roșca**, are de scop a câștiga pe ceilalți coloniști români din Viena la acțiuni de cartiere și a da directiva acestor acțiuni. Comitetul face prin presa noastră călduros apel la toți Românii afară din Viena să binevoiască a sprijini și întări activitatea lui în toate chipurile dictate de dragoste și datorie, îndeosebi înzestrându-l cu cât mai multă **literatură populară și cu cărți de rugăciuni** care hrană sufletească este cerința de căpetenie a bravilor noștri răniți și bolnavi. Toate binevoitoarele contribuțiuni ale compătimirii și iubirei frățești ce se vor pune la dispoziția comitetului de caritate, rugăm să fie adresate: Wien, I. Löwelstrasse 8. „Rumänische Kapelle.”

In memoria profesorului Dr. Alexandru Bogdan. Dela foștii elevi din Arad ai regretatului prof. Dr. Al. Bogdan primim următoarele: Nu vom uita nicicând pe bărbatul, care erou a fost în viață și ca erou a murit. Dacă chipul lui vioiu și energetic nu mai e între noi, vorba, fapta și toată activitatea lui ne rămâne, ca o scumpă amintire și ca un far luminos în calea vieții.

Ne închinăm memoriei lui!

Foștii elevi: *Petru Costan, Emilian Mateiu, Ștefan Petroviciu, Bujor Poliș, Caius Turicu, Alexandru Popescu, Miron Bucșa, Ioan Butta, Iosif Comșa, Teodor Popp, Zenovie Boeriu, Aurel Iltu*, studenți teologi în Arad.

x **Nouă berărie și ospătărie** se va deschide în **Arad**, str. *Eötvös, lângă farmacia Roznyai*, restaurată și mobilată radical. *Deschiderea va avea loc în 31 Oct. n.* Mă voi nizu totdeauna să servesc mușterii cu *beuturi curate și bune, mâncări reci și calde gustoase*, pentru ca în modul acesta totdeauna să posed încrederea on. mușterii. Zilnic bere „*Fővárosi Mátyás királysör*”.

Vipt se dá și acasă cu preț moderat. Incăperi speciale pentru societăți. Roagă binevoitorul sprijin: **Mojzes Ferencz**, fostul conducător la „Lloyd” și „Panonia”.

x **„Borászati Lapok”**, această cunoscută revistă de specialitate în Ungaria într'un articol intitulat „*Oltványtelepek*” aduce laude pepineriei de ulțoi de vie de pe Târnavă a lui **Caspari Frigyes, în Medias (Medgyes)** și aduce mai multe fotografii. Cereți admirabilul și bogatul preț curent al acestei firme, care vi se trimite gratis și franco.

Ultima oră.

JERTFA EROICĂ A UNUI VAS AUSTRO-UNGAR

Londra. — *Agentiei Reuter i se comunică din Tokio, că cuirasațului austro-ungar „Kaiserin Elisabeth” s'a aruncat în aer în portul Cingtau.*

ATACUL FLOTEI RUSEȘTI IN MAREA NEAGRĂ

Constantinopol. — *Se comunică oficial dela cartierul general: Azi dimineață flota rusească s'a ivit în Marea-Neagră în fața orașului Zungulda și Costu pe cari le-a bumbardat timp de mai multe ore. La Costu a fost scufundat un vas particular grec, iar la Zungulda a fost distrus cartierul francez, consulatul și biserica.*

LINIA FERATĂ KÖRÖSMEZŐ—CERNĂUȚI.

Budapesta. — (Cu permisiunea subcomisiei de presă). Se anunță din Cernăuți: In urma operațiunilor noastre victorioase în Galiția orientală linia ferată Körösmező—Kolomea—Cernăuți va fi iarăș redeschisă în zilele cele mai apropiate.

TREI CRUCIȘĂTOARE ENGLEZE NIMICITE.

Berlin. — După cum scrie „Times” în lupta ce a avut loc pe mare la Yarmouth au fost nimicite trei crucișătoare engleze: „Fraternal”, „Lovestoft” și „Copions”. Afară de submarinul D. V., vasele germane au mai scufundat și submarinul S. 75. „Haleyon” a suferit numai ravarii

CONFLICT GERMANO-PURTUGHEZ.

Londra. — Lui „Times” i se comunică din Lisabona: In sudul Angolei s'a dat o violență ciocnire între trupele germane și portugheze. Portugalia anchetează motivele ciocnirii.

Calendarul partidului național român pe anul 1915 e gata

și se află la legătorul de cărți.

Dintre toate călindarele românești acest călindar va fi cel mai frumos, mai bogat, cu o mulțime de tablouri și fotografii actuale, dar în același timp Călindarul partidului este și cel mai ieftin.

Deci cine dorește o podoabă a casei pentru sf. sărbători precum și o caldă mângâiere în aceste zile de groază a războiului, să-și procure acest călindar încă de pe acuma trimitând înainte prețul de 80 fileri iar pentru România 1 leu 20 bani, (aci e socotită și plata pentru poștă) la adresa: **Librăria „Concordia”, Arad, str. Deák Ferencz nr. 20.**

POȘTA REDACTIEI.

„Regimentul 43” nu se poate publica, poezia fiind slabă.

„Zile foarte negre” nu se poate publica.

Celor pe cari îi interesează. Retipărim la acest loc un comunicat oficial de mai înainte al direcțiunii generale a poștelor din țară:

— On. public se avizează că în urma ord. nr. 5469/9. E. direcțiunea de poștă și telegraf a dispus că la poștele de tabăra nr. 9, 10, 16, 21, 31, 34, 39, 40, 41, 45, 46, 49, 51, 55, 61, 66, 68, 69, 76, 78, 81, 85, 88, 95, 96, 106, 111, 113, 119, 140, 151, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 211, 212, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311 se permite a se trimite feciorilor inrolați pachete cu haine și armamente, *de fel însă d'ale mâncării*. Cele ce se trimit au să fie pachetate ori în pânză ceruită ori în lăzi de lemn, ca să nu străbată apa la cele ce conțin. Taxa până la 5 kgr. este de 60 fil., iar dela 5 kgr. în sus de fiecare kgr. 10 fil.

I. B. Păcurar în Bălța. A fost publicat în nrul nostru de Joi, 5 Nov. n. 1914.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Cărți școlare

aprobate de ministerul de culte și Ven. Consistor din Arad, Oradea-mare și Caransebeș (edițiile cele mai nouă).

Anuar școlar. Pentru 80 elevi Coroane 4.—; pentru 120 elevi Coroane 5.—; pentru 160 elevi Cor. 6.—
Aviz școlar. — Iskolai értesítő (legat). Prețul 30 fil.
De vânzare la „LIBRĂRIA CONCORDIA” Arad, Deák-Ferenc Nr. 20.

Mulțămită publică.

Tuturor acelor, cari și-au exprimat condolențele lor și au împărțit durerea noastră din Prilejul pierderii neuitatului meu soț și tată, pe aceasta cale le exprimăm profunda noastră mulțămită.

Covăsint, la 25 Octomvrie (7 Nov.) 1914.

Bu 2314-1 Văd. Veturia Buftea și familia.

**Farmacia la „Provedința dzeiască”.
BUDAPESTA, strada K-rály numărul 86.**

Renumitele și mult căutatele cosmetice p. femei întrec orice preparate franceze, au efect n-întrecut:

Allie camforată de față 1 teglă	cor. 2.—
Săpun Iulienne 1 bucată	cor. 1.—
Pudră Iulienne, în 3 culori, 1 cutie	cor. 1.60
Pastă de dinți Helena 1 teglă	cor. 2.—
Apă de păr împotriva cărunței 1 sticlă	cor. 3.—
Spiri întăritor pentru păr 1 sticlă	cor. 2.—
Mult căutatele pastile Migrain pentru păr 1 cutie	cor. 2.—

REICHENBERG JAKAB

BLĂNAR.

Magazin principal în BUDAPESTA, strada Hajó nr 16—18; sucursală: strada Dohány nr. 1/b.

Primește spre păstrare pe vară haine de iarnă. Principiul meu e serviciu prompt, prețuri foarte moderate — Comandele din provincă se execută prompt. — Străformări se execută cu prețuri foarte convenabile. — Toate lucrurile se execută în atelierul meu. — Paltoane cu blană se execută după cel mai nou croiu. (E 2306-12)

Ultoaie de viță de vie

netede americane și cu rădăcini de diferite soiuri, expediază cu garanță pentru veritabilitate, asortiment bogat, recunoscuta firmă:

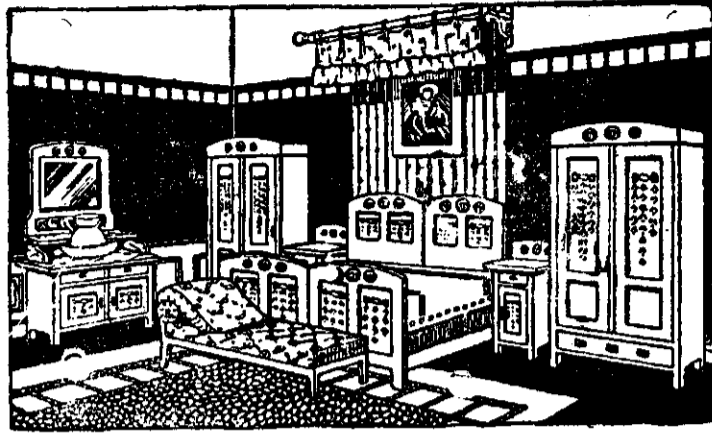
Küküllömenti első szőlőboltvány telep
proprietar:

Caspari Friderich

Medgyes (com. Nagy-küküllő)

(He 2298-24)

Cereți prețcurent!

**STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VÂRȘET, strada Kudritzler numărul 44—46.**

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoră de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

**Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara,
Fabric.**

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTEL GĂURITE**, de dănsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu țări ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai împede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de obicei în, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se spre facerea scaunelor de fier bătut, de sinestătătoare, a clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și ce de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

HOTEL „BOULEVARD”

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Zidit din nou s'a deschis în 1 Mai 1914. Este situat în cel mai cercetat și mai frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă. 60 camere elegante moderne. Încălzire centrală, electricitate, apă caldă și rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER și KASPER.

Camere dela 3 cor. în sus.

Ha 2187

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent e în general cunoscut, se pregătește în trei țărimi.

No I. prav de stropit pentru copii à cor. —80

No II. Pudră, albă crem. sau roza à cor. 1—

No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—

»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe cutie și pe capacul cutiei iscălitura »HÖFFER«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate maciile din țară și străinătate și dela:

Zentral-Versendungsdepot **HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
Ungargasse 14.
(E 1968-50)

**Pictură pe sticlă
și atelier mozaic**

pentru biserici și alte locuri de clădiri.

Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și MODERN în cadru de ARAMĂ și PLUMB, cu prețuri convenabile execută

RUHR és SPITZ

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 sz.

Proiecte și prospecte gratis.

(Ru 1929-60).

Prima societate de credit funciar român din București.

LISTA

De scrisurile funciare rurale 4% și 5% eșite la sorți la tragerea 31-a și a 66-a făcută în ziua d 3/16 Octomvrie 1914. — Aceste scrisuri sunt eșite la sorți cu cuponul de 1 Iulie 1915 și se vor plăti al pari (sută în sută) la Cassa Societății cu începere dela 1 Ianuarie 1915.

4%			5%																	
à 5000 lei	à 1000 lei	à 100 lei	à 10.000 lei	à 5000 lei								à 1000 lei								à 100 lei
109	611	101	32	7725	20506	29635	42085	55034	69572	35809	41831	47458	58217	67497	77354	86767	94418	103290	7807	
139	621	121	212	7745	20516	29645	42095	55044	69582	35819	41841	49500	58227	69005	77374	86777	94428	115404	7837	
149	641	141	222	7755	20526	29655	42602	55054	69592	35829	41851	49510	58237	69015	77384	86787	94438	115414	7857	
169	651	151	232	7765	20536	29665	42612	55074	71301	35849	41861	49520	58247	69025	77394	86797	94448	115424	7877	
189	705	161	242	7775	20546	29695	42622	55084	71311	35859	41871	49530	58257	71005	78105	88105	94458	115434	7887	
604	725	171	252	7785	20556	31602	42662	55094	71321	35869	41881	49540	58267	71025	78125	88115	94478	115444	8944	
634	735	181	2109	7795	20566	31612	42672	56803	71331	35879	43903	49550	58277	71035	78145	88125	94488	115474	8954	
664	755	191	2119	7809	20576	31632	42682	56813	71341	35889	43913	49560	58287	71045	78165	88145	94498	115484	8964	
684	765	463	2129	7819	20586	31642	42692	56823	71351	35899	43923	49570	58297	71055	79131	88175	95229	115494	8994	
694	775	473	2139	7829	20596	31652	43102	56833	71361	37213	43933	49580	59302	71065	79141	88185	95239	118515	14288	
696	785	631	2149	7839	24808	31662	43112	56843	71381	37223	43943	49590	59312	71085	79161	88195	95249	118525	14298	
706	795		2159	7859	24818	31672	48113	56853	71391	37233	43953	50600	59322	71195	79171	88300	95259	118545	17507	
726	2507		2169	7869	24828	31682	48123	56863	71408	37243	43963	50610	59342	73436	79181	88320	95279	118555	17517	
736	2527		2179	7879	24838	31692	48133	56873	71418	37253	43973	50620	59504	73456	89191	88330	95289	118565	17527	
746	2537		2189	7889	24848	35805	48143	56883	71428	27263	43983	50630	59514	73476	80806	88340	95409	118575	17537	
756	2547		2199	7899	24858	35815	48153	56893	71438	39501	43993	50650	59524	73486	80816	88350	95449	118585	17557	
776	2577		9202	8501	24868	35825	48163	61608	71448	39511	44005	50660	59534	73496	80826	88360	95459	118595	17597	
796	2587		9212	8511	24878	35835	48173	61618	71458	39521	44015	50670	59544	74900	80836	88390	95469	123106	36100	
819	2597		9222	8521	24888	35845	48183	61628	71468	39531	44025	50680	59554	74910	80846	89400	95479	123116	36110	
849	4506		9232	8531	24898	35855	48193	61638	71478	39541	44035	50690	59564	74920	80856	89410	95389	123126	36130	
869	4516		9242	8551	25521	35865	50526	61648	71488	39551	44055	52107	59574	74940	80866	89420	95499	123136	36140	
879	4536		9252	8561	25531	35885	50536	61668	71498	39561	44075	52117	59584	74950	83400	89440	96501	123146		
889	4556		9262	8571	25551	35895	50546	61678		39571	44129	52127	59594	74960	83410	89450	96521	123156		
899	4566		9272	8581	25561	36905	50556	61688		39581	44149	52137	60424	74970	83420	89460	96531	123166		
	4596		9282	8591	25571	36915	50596	61698		39591	44159	52147	60444	74980	83440	89470	96541	123176		
				8933	25581	36935	50605	64525		39807	44169	52167	60454	74990	83460	89480	96551	123186		
				8943	25591	36945	50615	64535		39817	44179	52177	60464	75508	83470	89490	96561	123196		
				8953	25603	36955	50625	64545		39827	44189	52187	60474	75518	83480	91401	96581	149423		
				8963	25613	36965	50635	64555		39837	44199	53303	60484	75528	83490	91411	96591	149433		
				8973	25623	36975	50645	64565		39847	44399	53313	60494	75538	84429	91421	97229	149443		
				8983	25633	36985	50655	64575		39857	45203	53323	64106	75548	84439	91431	97239	149453		
				8993	25643	36995	50695	68107		39867	45213	53333	64116	75558	84469	91441	97249	149463		
				15502	25653	37104	51605	68117		39877	45223	53343	94126	75568	84479	91451	97259	149493		
				15512	25663	37114	51615	68127		40203	45233	53363	64136	75578	84489	91471	97269			
				15522	25673	37134	51625	68137		40213	45243	53373	64146	76200	84602	91481	97279			
				15532	25683	37144	51635	68147		40233	45253	53383	64166	76210	84612	91491	97289			
				15542	26104	37154	51645	68157		40243	45263	53393	64176	76220	84622	92204	97299			
				15552	26114	37164	51655	68167		40253	45273	54105	64186	76230	84632	92214	99004			
				15562	26124	37184	51665	68177		40263	45283	54115	64196	76240	84642	92224	99014			
				15572	26134	41527	51675	68187		40293	45293	54125	65102	76250	84662	92234	99024			
				15582	26144	41537	51685	68197		40406	46401	54135	65112	76260	84682	92244	99034			
				15592	26164	41557	51695	68707		40416	46411	54145	65132	76270	85104	92264	99064			
				17327	26184	41567	53903	68717		40436	46421	54165	65152	76280	85114	92274	99105			
				17337	26194	41577	53913	68737		40446	46491	54175	65162	77006	85124	92284	99145			
				17347	27604	41587	53923	68757		40456	47307	54195	65172	77016	85134	93409	99155			
				17357	27614	41957	53933	68767		40476	47327	55501	65182	77026	85144	93429	99165			
				17367	27624	41967	53943	68777		40507	47337	55511	65192	77036	85154	93439	99175			
				17377	27634	41977	53953	68787		40527	47347	55521	67407	77046	85164	93449	99185			
				17387	27644	41987	53963	68797		40537	47357	55531	67417	77056	85174	93459	99195			
				17397	27654	42015	53973	69502		40547	47377	55551	67427	77066	85184	93805	103200			
				18207	27674	42025	43983	69512		40577	47387	55561	67437	77096	85194	93815	103210			
				18217	27684	42035	53993	69522		40587	47397	55581	67447	77304	86707	93855	103230			
				18227	27694	42045	54652	69532		40597	47408	55591	67457	77314	86717	93865	103250			
				18277	29605	42055	55004	69542		41801	47418	57070	67467	77324	86737	93885	103260			
				18287	29615	42065	55014	69552		41811	47438	57090	67477	77334	86747	93895	103270			
				18297	29625	42075	55024	66562		41821	47448	58207	67487	77344	86757	94408	103280			

DIRECȚIUNEA.